

Mobi4U maakt de weg vrij voor het nieuwe werken bij de FOD Mobiliteit en Vervoer

“Ook andere FOD's aanzetten om deze oefening te maken”

De FOD Mobiliteit draagt met het project Mobi4U een dubbele boodschap uit: het mobiliteitsprobleem in België verminderen en ook voor eigen personeel oplossen. Binnen dat kader werd door de invoering van het dynamic office een gigantische omschakeling gemaakt in de organisatie: niemand heeft nog een eigen bureau. Ook qua facilitaire kostenbesparing kan dit project tellen: drie gebouwen werden gereduceerd tot één, het City Atrium in Brussel.

FOD Mobiliteit en Vervoer

De FOD Mobiliteit en Vervoer heeft een dubbele opdracht, namelijk enerzijds het beleid ondersteunen en anderzijds operationele activiteiten uitvoeren. De organisatie heeft een omzet van 678.000.000 euro, telt 1.200 werknemers, heeft 15 gebouwen in gebruik en de totale oppervlakte van het gebouwenpark bedraagt momenteel 30.000 m². De stafdienst Budget, Beheerscontrole en Logistiek (65 medewerkers) beheert in samenwerking met het management en hun medewerkers de financiële middelen van de FOD Mobiliteit en Vervoer. De dienst staat ook in voor het logistiek beheer en biedt ondersteuning bij aankoopdossiers. De dienst Aankoop en Logistiek zorgt voor de facilitaire ondersteuning van de volledige FOD Mobiliteit en Vervoer, zowel in het hoofdgebouw te Brussel als in de verschillende gedecentraliseerde vestigingen. De facilitaire organisatie legt verantwoording af bij de stafdirecteur Budget, Beheerscontrole en Logistiek, die vertegenwoordigd is in het directiecomité.

Grote uitdagingen

Jan Mathu: (Diensthof Logistiek Departement Budget, Beheerscontrole en Logistiek): “We stonden in 2012 voor drie grote uitdagingen: we hadden drie gebouwen met zeer veel facilitaire kosten, we scoorden niet goed in tevredenheidsenquêtes en hadden het moeilijk om technische profielen aan te trekken, en moesten ondanks de besparingen toch dezelfde dienstverlening blijven aanbieden. Daarenboven slibben de wegen alsmaar meer toe. Uit de enquête bleek onder meer dat onze medewerkers veel tijd verloren om naar het werk te komen en gemiddeld een uur en tien minuten onderweg waren. Tijdens onze zoektocht naar oplossingen vonden we inspiratie en partners bij de FOD Sociale Zekerheid, FOD P&O, de Regie der Gebouwen en Optifed. Met de organisatie van drie workshops voor het personeel kon Mobi4U echt van start gaan.” (Nvdr: Jan Mathu won tijdens de Facility Awards 2013 de “Best FM Thesis 2013” met zijn eindwerk “Dienst logistiek” naar “facilitaire organisatie” binnen FOD Mobiliteit

en Vervoer”. Hij volgde de Posthogeschool-opleiding FM van IFMA bij Odisee, voorheen KaHo Sint-Lieven.)

Het logistieke aspect heeft enkel betrekking op het hoofdgebouw te Brussel, het City Atrium (1.050 personeelsleden), aangezien dit (voorlopig) als enige heringericht is als dynamic office. Jan Mathu: “De herinrichting heeft ook een impact gehad op de kantoren te Haren en het CCN-gebouw te Brussel, waar respectievelijk een 250- en 50-tal mensen werkten, aangezien het huurcontract werd stopgezet. De nieuwe manier van werken en denken heeft niet alleen een impact op onze eigen gebouwen, maar ook op die van onze federale collega's. Zo werken we samen met vijf andere federale overheden om een gemeenschappelijk netwerk van satellietkantoren over heel België in te richten. De medewerkers van ons departement hebben sinds december 2013 toegang tot deze satellietkantoren.”

Nieuwe dynamiek op het werk creëren

Versillende leden van de stafdienst zetten zich, naast hun reguliere opdrachten, de voorbije twee jaar in voor het project Mobi4U. Dit begeleidt de introductie van het nieuwe werken binnen de FOD met een changetraject en door de inrichting van het hoofdgebouw, het documentbeheer, de communicatie, de processen en de informatie-infrastructuur hieraan aan te passen.

Jan Mathu nam samen met Véronique Lagrange (expert in organisatiebeheersing) de algemene programmaleiding op zich. Samen met de andere projectmedewerkers stuurden zij de aannemer van dichtbij aan bij het herinrichten van het City Atrium volgens het dynamic office principe.

Voor de werken werden aangevat werd in samenwerking met een consultancy bureau een meting georganiseerd bij de diverse diensten om te bepalen welke werkplekken nodig waren. Jan Mathu: “De verplaatsing woon-werkverkeer was een moeilijke oefening. Goede afspraken vormen de basis van ons project. Doordat we resultaatgericht werken en er meer autonomie en verantwoordelijkheid is, is er nu meer onderlinge communicatie. Niemand heeft nog een eigen bureau. De invoering van het dynamic office, met veel minder facilitaire kosten tot gevolg, is volgens mij de grootste sprong die we gemaakt hebben. Uit een meting bleek dat er nooit meer dan 67% van de mensen samen op de werkvloer aanwezig waren.”

“3.500.000 euro bespaard”

Doreen Coppens (Project & Communicatie Manager FOD Mobiliteit en Vervoer): “Het was belangrijk dat we wisten waar we naartoe wilden en gesteund werden door het directiecomité en de voorzitter. Cruciaal is dat we van onderaan begonnen zijn en de volgende vraag gesteld hebben: Wat willen de mensen? Vandaar ook de naam Mobi4U. De weerstand was groot in het begin. Men wilde weten wat er voor hem of haar concreet zou veranderen. De voor-

“Niemand geloofde dat het mogelijk was om de kantoorruimte in Brussel van 39.000 m² naar 20.000 m² te reduceren.”

en nadelen van het nieuwe werken komen dikwijls in de media en we voelden ook vaak de hete adem van de vakbonden in onze nek. De communicatie naar de medewerkers moest frequent en persoonlijk zijn. We organiseerden tevens rondleidingen om de stand van zaken te tonen. Momenteel hebben we zes van de negen verdiepingen aangepakt. Door verdieping per verdieping te realiseren, moesten we niet verhuizen naar een andere locatie en konden we de timing respecteren. We hebben nog één operationele verdieping te gaan. De twee andere betreffen het gelijkvloers en restaurant.”

Uit de voorlopige resultaten blijkt dat de werknemers tevreden zijn en “brand ambassadors” worden, het nieuwe werken ingeburgerd raakt (stijging telewerk van 8 naar 50%, stijging satellietkantoren van 4 naar 20). Door het stopzetten van het

huurcontract van de twee andere gebouwen in Brussel werd voor het ene gebouw 1,6 miljoen euro aan huur uitgespaard op jaarbasis, het andere (met een waarde van vier miljoen euro) werd teruggegeven aan de Regie der Gebouwen met het oog op de nieuwe huurders en er werd 800.000 euro aan exploitatiekosten uitgespaard. In het City Atrium, dat tegen juli 2015 volledig heringericht zal zijn, werd 4.000 m² uitgespaard (de huur bedraagt er ongeveer 600.000 euro en de exploitatie circa 200.000 euro). De werkplekken werden van 18 m² naar 11,5 m² gereduceerd, er werd van 1.100 1-op-1 werkplekken naar 800 flex desk werkplekken gegaan en de helft van het poetspersoneel (18 mensen) werd elders in de FOD ingezet. De onthaal- en logistieke medewerkers werden ook elders in de FOD ingeschakeld, wat een besparing van 300.000 euro betekende op nieuwe aanwervingen. Jan Mathu: “De totale besparing bedraagt 3.500.000 euro, de kosten voor de herinrichtingswerken van het City Atrium 5.700.000 euro. Dit maakt dat we na 1,6 jaar alle kosten terugverdiend hebben. Met dit project willen we andere FOD's tonen wat er mogelijk is en hen aanzetten om dezelfde oefening te maken.”

(Door Tilly Baekelandt - Foto's: Tim Van de velde)

02

03

04

05

- 01. De lockers en lounge ruimte.
- 02. De open space met decoratieve geluidsabsorberende gordijnen.
- 03. Jan Mathu (Diensthof Logistiek Departement budget, Beheerscontrole en Logistiek FOD Mobiliteit en Vervoer, Projectleider Mobi4U) en Doreen Coppens (Project & Communicatie Manager FOD Mobiliteit en Vervoer): “Mobi4U heeft ook de onzichtbare wanden tussen mensen afgebroken.”
- 04. De koffiehoeke.
- 05. Voor & na: alle wanden gingen tegen de vlakte, met een in het licht badende, multifunctionele en dynamische werkplaats tot gevolg.